

SPELEOLOŠKO ISTRAŽIVANJE SMRČEVIH DOLINA 2012.

Piše: Dinko Stopić, dipl. ing., Speleološko društvo „Karlovac“ - Karlovac

Pogled preko Smrčevih dolina Foto: Dinko Stopić

Šire područje Smrčevih dolina nalazi se u podnožju Rožanskih kukova, omeđeno je trokutom između Velikog Zavižana na sjeveru, Gromovače na jugoistoku i Bijelim kukom na zapadu. Podgorcima je u tome golemom prostoru bila poznata samo jedna Smrčeva dolina, ona sa skrivenim blagom. U njoj se nalazi ponikva s Belinim blagom (na stijeni piše Matijaševa jama)¹. U narodu i dalje kruže legende o blagu koje su podgorički hajduci sakrili u ponikvama i jamama Smrčevih dolina. U starijim planinarskim vodičima čak se spominju tragovi kopanja tragača za blagom.

Uvod

Interes za istraživanjem ovog područja u Speleološkom društvu Karlovac postoji dugi niz godina, sa sasvim drugim motivom. Ako se baci pogled na geološku kartu, odmah se uviđa koliko je ovo područje zanimljivo u speleološkom smislu. Zbog udaljenosti i nepristupačnosti dugo se odgađao odlazak pa je za to područje uvijek bila „loša vremenska prognoza“. U dogovoru s Josipom Tomaićem, nadzornikom Parka prirode Velebit iz Krasnog, organizirano je jednodnevno rekonosciranje tog područja na kojem su osim Tomaića sudjelovali Neven Bočić, Ksenija Priselac i Zlatko Balaš u pratnji nadzornika iz NP Sj. Velebit. Tijekom jednodavnog pretraživanja terena skinute su koordinate ulaza osam speleoloških objekata.

Godine 2012. odlučujemo se istražiti objekt koji se dubinom ulazne vertikale isticao kao najperspektivniji

(i, naravno, najudaljeniji). U akciji je sudjelovalo četvero članova SDK: Goran Mandić, Predrag Rade, Neven

Ris i Dinko Stopić. Istraživanje je organizirano tako da Mandić i Ris budu ispomoć pri transportu opreme do

„Šetnja“ kroz Smrčeve doline Foto: Dinko Stopić

jame, a Rade i Stopić istraže jamu i topografski ju snime. Zbog udaljenosti od Premužičeve staze planirano je bivakiranje pored jame te povratak drugi dan.

Stigli smo na Zavižan u petak oko ponoći, popili piće za laku noć i uz grmljavinsko nevrijeme otišli na počinak. Nije baš neka perspektiva za drugi dan, pogotovo zbog planiranog bivakiranja pored jame... Rano ustajanje, sunčano jutro, doručak, kava i pokret. Dobrano natovareni ostavljamo aute na cesti za Veliki Lom te krećemo Premužičkom. Nakon 15 minute šetnje odvajamo se od staze i penjemo uzbrdo starom stazom za Gromovaču.

Budući da se jama nalazi na kraju rute kojom se kretala ekipa koja je rekognoscirala ranije, odlučili smo ne pratiti tu trasu, nego krenuti poprijeke, preko područja kojim još nismo prolazili. Ranije sam u GPS ubacio rutu prema topografskoj karti i *Google Earthu* prateći izohipse i izbjegavajući kamenjar. Hodajući ovom pretpostavljenom rutom i uz malo Peđine intuicije, uspjeli smo se dovući do jame za

četiri i pol sata uz samo jedno „zapucavanje“. Usput smo pronašli i skinuli koordinate dviju novih jama.

Nakon okrijepe i odmora Peđa kreće s postavljanjem jame. Sat vremena kasnije spuštam se za njim dok Goc i Ris pripremaju mini bivak i rekognosciraju okolni teren. Na našu veliku žalost jama je završila prije nego što smo se nadali pa izlazimo van uz fotografiranje i topografsko snimanje. Vani su dečki pronašli još jednu jamu 50-ak metara od prve. Zbog udaljenosti koju valja prevaliti da bi se ponovno došlo dovdle odlučili smo se odmah pogledati o čemu je riječ. I druga je jama istražena i topografski snimljena.

Bivakiranje pod improviziranom tendom uza zvuke grmljavine koja se približava i nije najljepši doživljaj. Srećom, nevrijeme nas je zaobišlo pa se budimo suhi, raspremamo bivak i krećemo nazad. Povratak do automobila bio je jednostavniji i pola sata kraći.

Putem kući navraćamo do Apatišana gdje još traje svadbena gozba Josipa s

Ulaz u Svadbeni dar Foto: Dinko Stopić
početka priče. Ime jame nametnulo se samo po sebi.

Svadbeni dar - završna dvorana sa nakapnicom Foto: Dinko Stopić

Svadbjeni dar - Ulazna vertikala Foto: Dinko Stopić

rubu dvorane voda nakapnica oblikuje plitko jezerce koje se cijedi kroz blato. Na zidovima je vidljivo da nivo vode varira 50-ak cm. U završnoj dvorani, osim dvaju visokih i teško dostupnih dimnjaka u stropu, nema perspektiva za daljnja istraživanja. U samoj ulaznoj vertikali vidljivo je još nekoliko dolaznih dimnjaka za koje pretpostavljamo da nemaju perspektivu za daljnje napredovanje.

Jama 4banke

Objekt je jednostavne morfologije, tzv. bunar. Ulaz je relativno malen dimenzija 1x1,5 m. Ulaz djeluje kao špiljski, ali se odmah nakon jednog metra otvara vertikala dubine 42 m. Oblik ulaza uspio je zavarati medvjeda čije smo kosti pronašli na dnu. Vertikala je prostrana, dimenzija poprečnog presjeka oko 8x7 m, smjera pružanja pukotine N-S. Dno je prekriveno kamenim materijalom i zemljom te se blago spušta prema pukotini u južnom dijelu koja se nakon 1,5 m sužava do neprolaznosti. Iza suženja ne nazire se prostor niti se osjeti ikakvo strujanje zraka tako da perspektive za daljnje istraživanje nema.

Zaključak

Nastavak potrage za (speleološkim) blagom Smrčevih dolina svakako slijedi već ovo proljeće. Planirano je nekoliko jurišnih vikend-akcija koje će u bliskoj budućnosti rezultirati organiziranjem jednog opsežnijeg istraživačkog kampa. Perspektiva za pronalaskom „blaga“ svakako postoji.

¹Vito Cerovac: <http://free-ri.t-com.hr/xalik/raskosine-smrceve-doline.html>

Ulaz u jamu 4banke Foto: Neven Ris

Opisi jama

Jama Svadbjeni dar

Objekt je jednostavne morfologije, tzv. bunar. Ulaz je dimenzija 17x5 m, smjera pružanja E-W. Vertikalom dubokom 111 m, sličnih dimenzija i smjera pružanja kao ulaz, spušta se na dno prekriveno snijegom. U južnom dijelu nalazi se prolaz kroz koji se valja sagnuti te se po siparu spustiti u fosilnu dvoranu oko 26x9 m koja se pruža prema jug-jugovistoku i u kojoj se nalazi najniža točka jame -121,4 m. Zidovi dvorane prekriveni su sigovinom. Dno je na najnižem dijelu prekriveno blatom koje voda, snijeg i led koji dolaze iz dva „dimnjaka“ u stropu donose s površine. U samom

CAVE RESEARCH IN THE SMRČEVE DOLINE ON NORTH MOUNT VELEBIT IN 2012

Cave research in the area of the Smrčeve Doline, which has been postponed for a long time due to inaccessibility, was finally organised in the Spring of 2012. On that occasion four members of The Karlovac Caving Club explored two shaft of - 121,4 m and -42 metres. This, from a speleological point of view is a promising area which has eight unexplored caves. Exploration will continue in 2014.

JAMA SVADBENI DAR

2012

Oznaka plošćice:
047-0431

M.J.: 1:500

SPELEOLOŠKO DRUŠTVO KARLOVAC

top snimilo: D. STOPIĆ

mjerilo: P. RADE,

dubina: -121,4

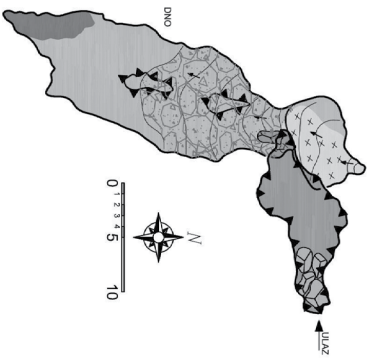
horizontalna duljina glavnih profila: 49,6 m
stvarna (poligonalna) duljina: 152,8 m
suma svih vlakova: 152,8 m

Gauss-Krüger:

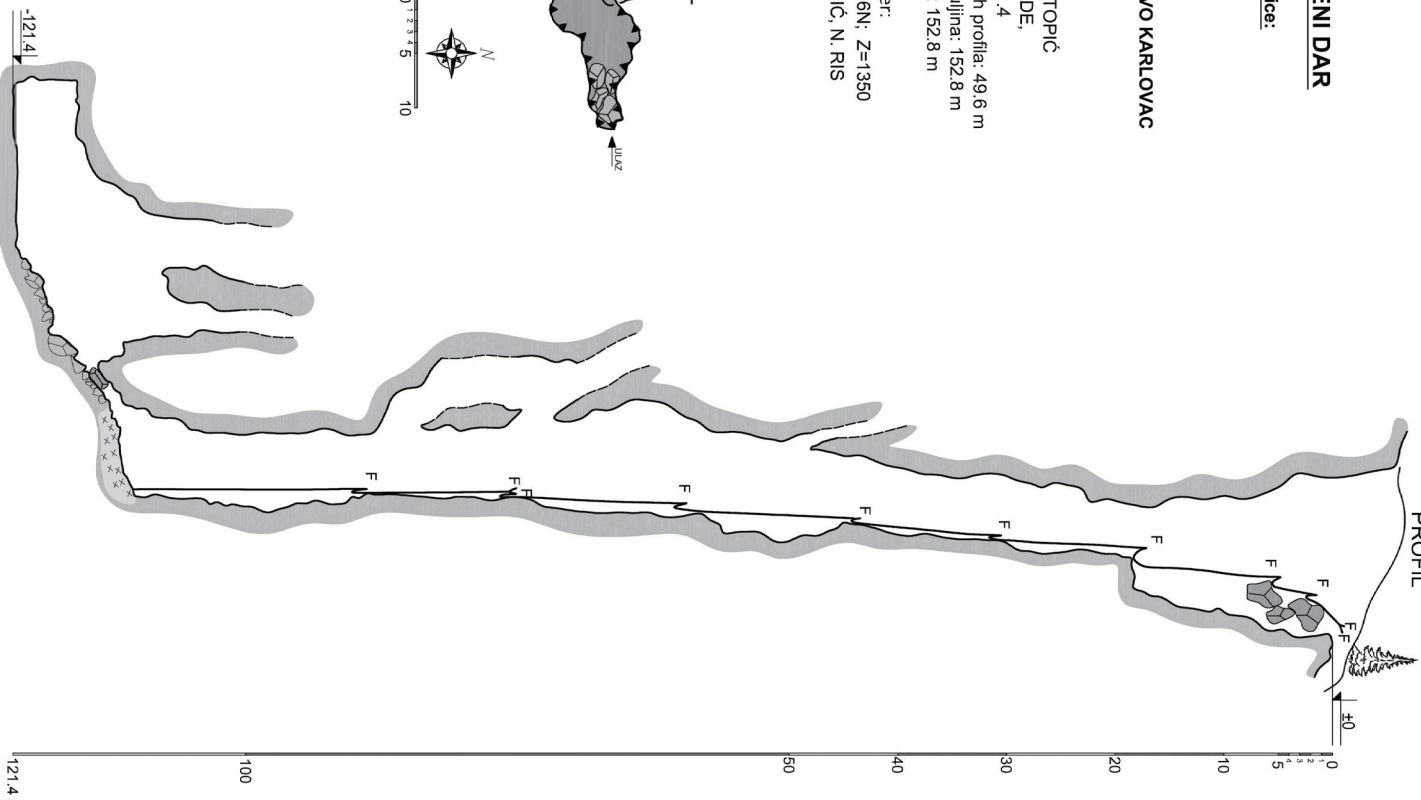
5497339,0E; 4960659,6N; Z=1350

istraživali: G. MANDIĆ, N. RIS

TLOCRT

PROFIL

JAMA 4BANKE

2012

Oznaka plošćice:
047-0432

M.J.: 1:200

SPELEOLOŠKO DRUŠTVO KARLOVAC

top snimilo: D. STOPIĆ

mjerilo: P. RADE,

dubina: -42,8

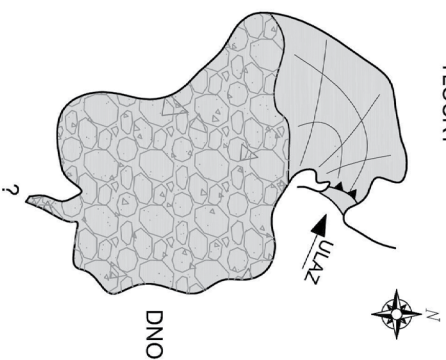
horizontalna duljina glavnih profila: 12,3 m
stvarna (poligonalna) duljina: 49,7 m
suma svih vlakova: 49,7 m

Gauss-Krüger:

5497380,9E; 4960642,9N; Z=1348

istraživali: G. MANDIĆ, N. RIS

TLOCRT

PROFIL

